nieuws

Automatisering spelbreker voor energiezuinig melken

nieuws

Tussen 2007 en 2013 produceerden 23 procent minder melkveebedrijven 17 procent meer melk in Vlaanderen. Door de schaalvergroting in de sector steeg het gemiddelde energieverbruik per bedrijf van 362.237 MJ naar 468.715 MJ (+29%). Dat zegt niets over de energie-efficiëntie want die evolueert in tegengestelde zin. Het energiegebruik per honderd liter melk neemt met twee procent licht af. “Om van een duidelijke verbetering te spreken, is het nog te vroeg”, oordeelt de studiedienst van het Departement Landbouw en Visserij, onder meer omdat automatisering de winst door energiebesparing afroomt. In de studie is enkel rekening gehouden met direct energiegebruik, niet met het grote aandeel indirecte energie dat nodig is voor de productie van bijvoorbeeld kunstmest en krachtvoeders.

29 OKTOBER 2015 – LAATST BIJGEWERKT OM 4 APRIL 2020 15:24

Lees meer over:
melkvee
energie



Tussen 2007 en 2013 produceerden 23 procent minder melkveebedrijven 17 procent meer melk in Vlaanderen. Door de schaalvergroting in de sector steeg het gemiddelde energieverbruik per bedrijf van 362.237 MJ naar 468.715 MJ (+29%). Dat zegt niets over de energie-efficiëntie want die evolueert in tegengestelde zin. Het energiegebruik per honderd liter melk neemt met twee procent licht af. “Om van een duidelijke verbetering te spreken, is het nog te vroeg”, oordeelt de studiedienst van het Departement Landbouw en Visserij, onder meer omdat automatisering de winst door energiebesparing afroomt. In de studie is enkel rekening gehouden met direct energiegebruik, niet met het grote aandeel indirecte energie dat nodig is voor de productie van bijvoorbeeld kunstmest en krachtvoeders.
De melkproductie in Vlaanderen nam in de periode 2007-2013 met 17 procent toe tot 2,16 miljard liter melk. De groei is toe te schrijven aan de stijgende melkgift per koe want het aantal melkkoeien bleef nagenoeg constant. Het aantal bedrijven met melkproductie zakte in dezelfde periode met 23 procent tot 5.192, wat wijst op de voortdurende schaalvergroting in de sector. Om de bijkomende melk te produceren, is meer energie nodig. Volgens de Energiebalans van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) stijgt de totale hoeveelheid directe energie gebruikt door de gespecialiseerde melkveebedrijven tot 2,125 miljard megajoule (MJ). De evolutie geeft echter geen antwoord op de vraag of de melkveehouders nu efficiënter omgaan met hun energie. Om de energie-efficiëntie te onderzoeken, beschikt het landbouwmonitoringsnetwerk van het Departement Landbouw en Visserij over een 90-tal gespecialiseerde melkveebedrijven. Voor de periode 2007-2013 berekende de landbouwadministratie het energiegebruik per bedrijf, per 100 liter melk enper melkkoe. In de studie is enkel rekening gehouden met het directe energiegebruik. Indirecte energie die nodig is voor de productie van bijvoorbeeld kunstmest, gewasbeschermingsmiddelen en

krachtvoeders wordt niet meegenomen. Literatuur geeft aan dat twee derde van de totale energie van gespecialiseerde melkveebedrijven indirect van aard is.
Per bedrijf stijgt, op basis van de steekproef, het energiegebruik stelselmatig van gemiddeld 362.237 MJ in 2007 naar 468.715 MJ in 2013 (+29%). Daarvan is 87 procent afkomstig van de melkactiviteit. Van het totale energiegebruik is aardolie, hoofdzakelijk mazout voor trekkers, in 2013 met 62 procent de grootste energiedrager. Loonwerk is goed voor 16 procent extra mazout en elektriciteit heeft een aandeel van 22 procent. De evolutie van het energiegebruik per bedrijf weerspiegelt de schaalvergroting en is daarom geen goede indicator voor de energie-efficiëntie. Die werd ook becijferd: “Per melkkoe neemt het energiegebruik beperkt toe (+3%), per 100 liter melk is er een daling met twee procent. De onderlinge bedrijfsverschillen zijn altijd zeer groot, waardoor een algemene efficiëntieverbetering moeilijk te detecteren is.”
Het energiegebruik in de melkveehouderij is niet eenduidig en schommelt over de jaren. Gemiddeld is er per 100 liter melk 57 MJ aardolie nodig, 15 MJ loonwerk en 20,5 MJ elektriciteit. Per melkkoe is gemiddeld 4.316 MJ aardolie nodig, 1.128 MJ loonwerk en 1.545 MJ elektriciteit. De resultaten tonen volgens de onderzoekers aan dat het nog te vroeg is om van een duidelijke verbetering van de energie-efficiëntie in de Vlaamse melkveehouderij te kunnen spreken. In de praktijk worden de vele inspanningen om energie te besparen min of meer tenietgedaan door de voortdurende automatisering en mechanisatie die de energievraag doen stijgen. Zo vergt een melkrobot meer energie dan een conventioneel melksysteem. Verder duiken er in stallen ook elektronische toegangspoortjes op en voer- en mestrobots. Bovendien lusten zwaardere tractoren een grotere slok mazout.
Een aantal melkveehouders produceert nu zelf energie via zonnepanelen en recenter via biogasinstallaties en pocketvergisters. Kleinschalige vergisting van (verse) mest heeft een positief effect op de vermindering van broeikasgassen zoals methaan en CO2, maar heeft een lager energetisch rendement dan aangekochte elektriciteit. Gelet op het grote aandeel van aardolie in het energiegebruik is het besparen op tractorgebruik iets dat onder de aandacht gebracht moet worden, ofwel het investeren in alternatieven zoals een tractor op aardgas of op hernieuwbare energie zoals opgezuiverd biogas. Een melkveebedrijf met een jaarproductie van 700.000 liter melk gebruikt naar schatting bijna 11.000 liter mazout voor de eigen tractor. Bijgevolg kan het volgens de Vlaamse landbouwadministratie niet de bedoeling zijn dat uitsluitend gefocust wordt op energiebesparende maatregelen van het elektriciteitsgebruik in de stal.

Meer info: Departement Landbouw en Visserij

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen
Crafted by Brigada